Uppgifter om svenska skalbaggar

MIKAEL SÖRENSSON

Sörensson, M.: Uppgifter om svenska skalbaggar. Notes on Swedish beetles (Coleoptera). – Ent. Tidskr. 100:67–69. Lund, Sweden 1979. ISSN 0013-886x.

The author reports some interesting finds of beetles from Skåne and Öland. Biological or ecological notes are given for most of the species.

M. Sörensson, St. Södergatan 26, S-222 23 Lund, Sweden.

Harpalus froelichi Sturm-Sk. Löderup Strandbad, 2 ex. 10.8.75 på ljus i form av en UW-lampa, som ställts i västra utkanten av tallskogen nedanför Kåsebergaåsen. Vädret var mycket kvavt och på några timmar infångades bortåt tusentalet skalbaggar. Flera arter, som man i vanliga fall ej förknippar med ljusfångst, noterades t.ex. *Bembidion obliquum* Sturm, *Bembidion pallidipenne* Ill., *Bledius filipes* Sharp, *Gnypeta velata* Er., *Cryptocephalus pini* L. Dessutom togs *Amara majuscula* Chd., *Trogophloeus Lindrothi* Palm, *T. pusillus* Grav. och *Leiodes dubia* Kug.

Pristonychus terricola Hbst – Sk. Vomb, 1 ex. 23.5.77. I ett försök att utröna skalbaggsfaunans sammansättning i kaningångar, sattes glasburkar med ruttnande fisk ut i ingångshålen. Lokalen utgjordes av en torrbacke, sparsamt beväxt med xerophila örter. Förutom *Pristonychus* erhölls även *Harpalus picipennis* Dft. och *Cleonus glaucus* F. Veckan innan närmare bestämt 16.5.77 resulterade genomgång av kaninspillning i ingångshålen i 3 ex. *Aleochara cuniculorum* Kr. Fyndet av *Pristonychus* i anslutning till kaningångar torde knappast vara en tillfällighet, utan bekräftar snarare dess dragning till gnagargångar.

Colon rufescens Kraatz – Öl. Borge hage, 2 ex. 8.6.77 håvade i mycket varmt väder. Lokalen utgörs av en betad hage omgiven av högstammig ädellövskog. Vid håvning längs kanten av hagen infångades förutom *Colon*-arten *Orobites cyaneus* L., *Apion punctigerum* Payk., *Gymnetron melanarium* Germ. och *Asclera cyanea* F. Dessutom var *Harpalus rupicola* Sturm allmän under nedrasade stenar vid foten av landborgen. (Kontr. det. R. Baranowski).

Leiodes rugosa Steph. – Sk. Vittskövle, 3 ex. 7.10.76 genom sållning av förnan i ett dike som gränsar till en lövskog med bl.a. lönn och ek. Dikets botten var genomdragen av smågnagargångar. Genomgång av materialet gav vidare bl.a. *Atheta granigera* Kiesw., *Ousipalia caesula* Gr., *Oxypoda praecox* Er. och *Elleschus scanicus* Payk. – Sk. Vittskövle, ett 20-tal ex. 20.10.77 i glykolfällor som satts ner i diket. Vid detta tillfälle erhölls även några ex. av *Atheta pagana* Er. *L. rugosa* är tidigare känd genom Palms fynd på Omberg (1931) och Gunnar Israelssons fynd vid Ignaberga kalkbrott i Skåne (1957).

Euthia plicata Gyll. – Sk. Tockarp, Sövde, 3 ex. 26.4.77 genom sållning av en *Formica excecta* stack som var belägen på fuktig mark nära Sövdesjön. Dessutom erhölls talrika exemplar av den för Skåne nya *Dinarda dentata ssp. hagensi* Wasm. – Sk. Drakamöllan, 1 ex. 2.4.78 vid sållning av en *Formica excecta* stack belägen på sandig mark som sluttade svagt ner mot ett område med fuktig och vattensjuk mark. Även ett exemplar av den lilla rödbruna histeriden *Hetaerius ferrugineus* Ol. sållades fram. Vid samma tillfälle fick R. Baranowski 2 ex. av *E. plicata*.

Stenus aterrimus Er. – Sk. Drakmöllan, 20 ex. 14.4.77 framsållade ur en enda *Formica pratensis* stack som var belägen på nordsidan av en torrbacke. Den förekom där tillsammans med talrika *Dinarda dentata ssp. Maerkeli* Kiesw. En svartglänsande *Stenus* i en myrstack är onekligen en märklig syn för en coleopterolog. Observerar man skalbaggens beteende noga, finner man att den inte bara tolereras av myrorna utan också rör sig på ett speciellt sätt som mycket påminner om myrornas.

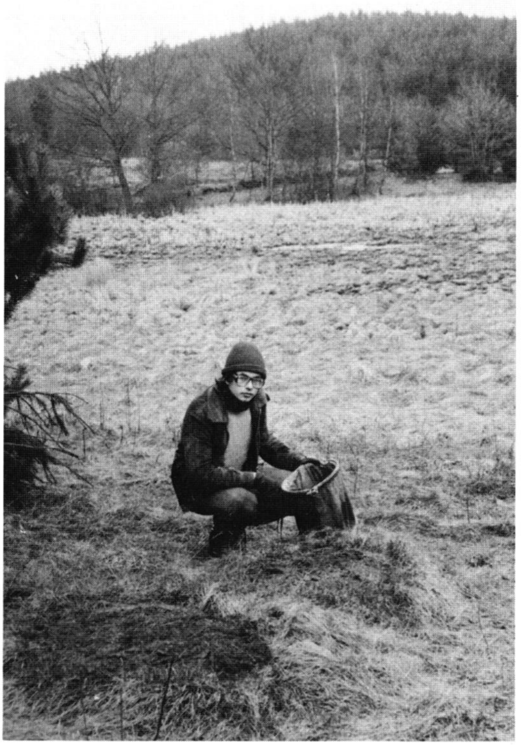


Fig. 1. Stackar av myran *Formica excecta,* belägna på en solexponerad sluttning som gränsar mot en mosse. Stackarna utgör en lokal för bl.a. *Euthia plicata* Gyll., *Dinarda dentata* ssp. *hagensi* Wasm. och *Hethaerius ferrugineus* Ol.

Ant-heaps of *Formica excecta,* situated on a sunexposed slope which borders upon a bog. *Euthia plicata* Gyll., *Dinarda dentata* ssp. *hagensi* Wasm. and *Hethaerius ferrugineus* Ol. were found in the ant-heaps. Photo: R. Baranowski 2 April 1978.

Bryoporus crassicornis Mäkl. – Sk. Lund, 4 ex. 17.12.76 bland mögelangripna barr under en kasserad julgran i Lunds ridhus. Den levde där tillsammans med bl.a. *Ptenidium laevigatum* Er. och *Neuraphes talparum* Lokay. (Kontr. det. R. Baranowksi).

Brachyusa concolor Er. – Sk. Löberöd, 2 ex. 7.5.76 vid en tidvis uttorkad göl. De leriga stränderna var täckta med ett alg och slamskickt på vilket *B. concolor* snabbt ilade omkring med bakändan av kroppen lätt upplyft. Den levde där tillsammans med vanligare *Gnypeta-* och *Tachyusa*-arter.

Atheta alpina G. Benick – Sk. Rövarekulan, Löberöd, 1 ex. 5.5.76. Exemplaret sållades fram ur en driftrand i Bråans djupa dalgång vid Rövarekulan. Området kring ån betas av kreatur. Sk. Haväng, 1 ex. 22.5.76 vid håvning av en torrbacke i relativt kyligt väder. Även denna lokal betas av kreatur.

Atheta atomaria Kr. – Sk. Skäralid, 1 ex. 17.7.76 på ett rävkadaver som låg i kanten av ravinen. (Kontr. det. R. Baranowski).

Atheta dentifera Brundin – Sk. Lund, 15 ex. 21.12.77 vid sållning av växtdetritus i kanten av Höje å. På den här lokalen lever arten sannolikt under fjolårslöv och ruttnande växtämnen på fuktig mark med tuvor i nära anslutning till vattnet. R. Baranowski har tagit ett exemplar redan 22.2.77 på en lokal som ligger några kilometer nedströms i närheten av gården Trolleberg. Sållning av en driftrand gav en ♀ av arten. Det bör noteras att ett av exemplaren från första lokalen var nykläckt. F.ö. noterades några exemplar *Atheta orphana* Er. från lokalen vid Lund där den lokalt ej är ovanlig i förnan vid basen av äldre träd.

Atheta glabricula Thoms. – Sk. Häckeberga, 2 ex. 16.7.76 på fisk som var utlagd som lockbete i blandskog. Samtidigt erhölls talrikt *Atheta canescens* Sharp och *Atheta cadaverina* Bris. (Kontr. det. S. Lundberg).

Atheta glabriculoides A. Str. – Öl. Ekerum, 1 ex. 1.7.76. Detta enda ex., en ♀, togs på fiskåtel som hade lagts ut i tät lövskog med kraftig undervegetation. Lundberg tog arten ny för Sverige vid Barkarby i Uppland (1969). Fyndet på Öland är oväntat men pekar på att arten förmodligen är mer utbredd än vad som hitintills är känt. (Kontr. det. S. Lundberg).

Atheta inquinula Gr. – Öl. Ekerum, 1 ex. 1.7.76 på samma lokal som *A. glabriculoides*.

Atheta nannion Joy – Sk. Häckeberga, 2 ex. 21.3.77 genom sållning av den fuktiga myllan vid kanten av en liten vik vid Häckebergasjön. 3 exemplar *Atheta languida* Er. noterades också.

Pycnota paradoxa M. et Rey – Sk. Silvåkra, 1 ex. 8.2.75 vid sållning av bon och förrådsgångar av sork. Lokalen utgörs av en myllrik, fläckvis fuktig äng som bl.a. gränsar till ett större torrmarksområde. Förutom ovan rubricerade art togs 1 ex. *Choleva elongata* Payk. och talrika *Quedius longicornis* Kr.

Oxypoda rufa Kr. – Sk. Revinge, 1 ex. 3.4.76. På jakt efter *Atheta grisea* sållade jag förnan

under *Salix* som växte i stora buskage i närheten av Krankesjön. Förutom *O. rufa* erhölls *Atheta gyllenhali* Thoms., *A. terminalis* Grav., *A. convergens* A. Strand och *Oxypoda bicolor* Muls. et Rey.

Atomaria impressa Er. – Sk. Skäralid, 1 ex. 17.5.77 i driftrand vid bäck nere i ravinen. Även ett exemplar av *Atheta obtusangula* Joy påträffades, vars naturliga biotop egentligen utgörs av den flacka lerslamstranden vid bäcken där man stundom finner den talrik bland stenflis. *Atomaria impressa* Er. är ej tidigare känd från Skåne. (Kontr. det. R. Baranowski).

Atomaria rubricollis Bris. – Sk. Tockarp, Sövde, 1 ex. 27.3.76 vid sållning av förna på relativt fuktig mark. På lokalen växer huvudsakligen al. *A. rubricollis* är tidigare känd från mellansverige bland annat genom Palms fynd i Uppland (1943), varför det synes troligt att arten är utbredd även i de mellanliggande landskapen. (Kontr. det. R. Baranowski).

Bagous binodulus Hbst – Sk. Häckeberga, 1 ex. 1.11.74 genom sållning av vassrester vid kanten av sjön.

Bagous longitarsis Th. – Sk. Tockarp, Sövde, 1 ex. 1.2.76, 1 ex. 27.3.76 genom sållning av driftrand vid Sövdesjön. – 1 ex. 4.12.77 vid sållning av tuvor vid en försumpning i skog med bl.a. ek och al. Vid samma tillfälle erhölls 2 ex. *Atheta languida* Er. (Kontr. det. R. Baranowski).

Baris artemisiae Hbst – Sk. Revinge, 3 ex. 21.6.77 vid håvning på *Artemisia* som växte på lergrusmark tillsammans med en mängd andra örter. Även 2 ex. av *Ceutorrhynchus ignitus* Germ. och 1 ex. *C. posthumus* Germ. togs vid samma tillfälle.

Tychius lineatulus Steph. – Sk. Ålabodarna, 1 ex. 30.9.74 vid håvning på de leriga slänterna ner mot havet.

Dorytomus melanophthalmus Payk. – Sk. Lund, 1 ex. 15.12.77. I avsikt att försöka finna *Atheta dentifera* Brundin togs ett stort sållprov under några *Salix* buskar som kantade Höje å. Detta resulterade till min stora förvåning i ovan rubricerade art. Min kollega R. Baranowski tog ju arten ny för Sverige just vid Höje å (1977) men det var på en lokal som ligger närmare 1 mil uppströms. Då *Salix* växer allmänt längs åns stränder förekommer säkert viveln längs densamma dock mer el. mindre sällsynt, ty flera samlare har sållat mycket men ej lyckats finna den. (Kontr. det. R. Baranowski).

Ceutorrhynchus crucifer Ol. – Sk. Kåseberga, 1 ex. 2.7.77 genom sållning under *Cynoglossum officinale* som växte i fläckvisa bestånd på torrbackarna ner mot havet. Andra arter, mer eller mindre typiska för lokalen, voro *Longitarsus exoletus* L., *Ceutorrhynchus geographicus* Gze och *Trachyphloeus spinimanus* Germ. Längre ned mot stranden fanns under sten och tång *Harpalus serripes* Quens. och *Staphylinus ater* Gr.

Ceutorrhynchus thomsoni Kolbe – Sk. Revinge, 1 ex. 31.5.77 vid håvning i lövlund med fuktig mark där flera Cruciferer bl.a. *Alliaria* växte. (Kontr. det. S. Lundberg).

Coenorrhinus interpunctatus Steph. – Sk. Snogeholm, 1 ex. 9.6.76 vid håvning på gamla ekar som växte i anslutning till Snogeholmssjön. – Öl. Greda äng, 1 ex. 2.7.76 också detta vid håvning på ek. Samtidigt erhölls ett ex. av *Ceutorrhynchus unguicularis* Thoms.

Longitarsus ganglbaueri Heik. – Sk. Lomma, 1 ex. 30.11.76 och 1 ex. 11.12.76, båda vid sållning på en lerslänt. Senare den 5.8 och 6.8.77 håvade R. Baranowski och förf. den talrikt på en *Senecio* art som växte på ruderatmark i Lomma. – Sk. Munka Ljungby, 1 ex. 25.8.77 vid håvning på av ogräs överväxta jordhögar strax utanför samhället. (Kontr. det. R. Baranowski).

Longitarsus ochroleucus Mrsh. – Sk. Vomb, 1 ex. 26.8.75 vid håvning på en fuktig, frodig äng nära stranden av Vombsjön.

Litteratur

Baranowski, R. 1977. Intressanta skalbaggsfynd 1 (Coleoptera). – Ent. Tidskr. 98:11–29.

Israelsson, G. 1957. Skalbaggar från Hässleholmstrakten 7. – Natur i Göinge 1957 p. 2–7.

Lundberg, S. 1969. För Sverige nya skalbaggar 2. – Ent. Tidskr. 90:213–217.

Palm, T. 1931. För Sverige nya Coleoptera 2. – Ibid. 52:202–209.

– 1943. För Sverige nya Coleoptera 7. – Ibid. 64:160–164.